

Kwaliteitskaart ondersteuningsniveaus

Kwaliteitskaart nr.	: 1
School	: KC het Avontuur
Verantwoordelijke	: Directie en kwaliteitscoördinator
Datum	: 26-01-2023
Geëvalueerd	: Afgestemd op: december 25

Uitgangspunten en basiskwaliteit

Op KC het Avontuur geloven we dat goed onderwijs de beste basis is voor passende ondersteuning. Door duidelijke instructie, een veilige leeromgeving en hoge verwachtingen, wordt een groot deel van de ondersteuningsbehoeften preventief ondervangen. We weten ook dat ieder kind anders leert en soms iets extra's nodig heeft. Daarom werken we met een doorlopende, samenhangende structuur van ondersteuning waarin leerlingen meer of minder ondersteuning krijgen afhankelijk van hun onderwijsbehoeften.

Ondersteuning is bij ons nooit een vaststaand gegeven, maar altijd tijdelijk, doelgericht en onderdeel van het dagelijkse onderwijs. Het uitgangspunt is dat leerlingen zo veel mogelijk deelnemen aan het reguliere onderwijsaanbod, met extra ondersteuning waar nodig. Daarnaast hechten wij veel waarde aan cultuursensitief en traumasensitief onderwijs: we erkennen en waarderen de diverse achtergronden en ervaringen van onze leerlingen en creëren een omgeving waarin zij zich veilig, gezien en gewaardeerd voelen.

Geïntensiverde basisaanpak

Om ons onderwijs optimaal af te stemmen op de verschillende behoeften van onze leerlingen, kiezen we voor een geïntensiverde basisaanpak. Deze aanpak heeft als doelen en 2F/1S uitstroom en is gericht op leerlingen die net iets meer instructietijd, meer voorbeelden en extra begeleide inoefening nodig hebben. Door deze aanpak zorgen we ervoor dat meer leerlingen de lesdoelen behalen en dat gefaseerde uitstroom beter kan aansluiten bij individuele verschillen. Onze intensievere aanpak ziet er als volgt uit:

- Ten minste twee opdrachten modellen bij de ik-fase.
- Versterken van de 'wij doen het samen'- fase tijdens de EDI-instructie.
- Zichtbare strategieën voor kinderen, in de klas of in het aantekeningenschrift.
- Kleine, duidelijk gemarkeerde tussenstappen.
- Meer onderwijstijd, bijvoorbeeld door lessen te splitsen of extra oefentijd in te plannen.
- Voorbereiden van verwerking voor leerlingen die gefaseerd uitstromen.
- Bewust omgaan met verminderde verwerkingstijd door langere instructie.

Bij deze intensieve basisaanpak houden we rekening met culturele, taal en traumagerelateerde achtergronden. Dit betekent dat we thematisch onderwijs en woordenschatontwikkeling inzetten, waarbij we de specifieke taalbehoeften van NT2-leerlingen ondersteunen en contextueel relevante, diepgaande thema's gebruiken. Ook creëren we een voorspelbare, veilige omgeving en stemmen ondersteuning af op signalen van stress of trauma, zodat alle leerlingen optimaal kunnen deelnemen en zich kunnen ontwikkelen.

Flexibele subgroepen

Om de intensieve basisaanpak en passende ondersteuning verder vorm te geven, maken we gebruik van flexibele subgroepen. Het indelen van leerlingen in een subgroep gebeurt altijd op basis van het inzicht van de leerkracht en kan verschillen per vakgebied en lesdoel. We onderscheiden drie typen subgroepen: basisgroep, hulpgroep en verrijkingsgroep. Binnen de subgroepen houden we rekening met de behoeften van leerlingen die extra

ondersteuning nodig hebben vanwege taal, cultuur of traumatische ervaringen.

Het volgen van ontwikkeling

Vanaf de instroom volgen wij de ontwikkeling van leerlingen systematisch en zorgvuldig. In de groepen 1 en 2 maken wij gebruik van BOSOS, in de groepen 3 t/m 8 van Cito Leerling in Beeld. Daarnaast vormen observaties in de klas, methodetoetsen en informatie over de sociaal-emotionele ontwikkeling een essentieel onderdeel van onze beeldvorming.

Twee keer per jaar analyseren wij als team gezamenlijk de opbrengsten en stellen we, op basis van deze analyse, doelen voor de komende periode. Deze doelen worden vastgelegd in het werkplan en vormen het uitgangspunt voor het onderwijsaanbod. Halverwege de cyclus vindt een tussenevaluatie plaats, waarin wordt gekeken of het ingezette aanbod effect heeft en of bijstelling nodig is.

Ouder- en gemeenschapsparticipatie

Wij betrekken ouders en de bredere gemeenschap actief bij het leerproces van de kinderen. Regelmatige communicatie, inzet van de brugfunctionaris, Social Schools en activiteiten gericht op ouderbetrokkenheid versterkt het wederzijdse begrip en ondersteunen een consistent aanbod van ondersteuning en cultuursensitief onderwijs.

Overzicht (kort)

Op onze school gebruiken we 5 ondersteuningsniveaus. Deze niveaus helpen ons te bekijken welke extra hulp of begeleiding elk kind nodig heeft. Hieronder vind je een kort overzicht van de niveaus. Daarna worden ze uitgebreider uitgelegd.

1. Ondersteuningsniveau 1 – Basis

- Veilig pedagogisch klimaat
- Goed klassenmanagement
- Doelgerichte inzet leertijd
- EDI-model, verschillen normaal
- **Verantwoordelijk:** leerkracht
- **Overgang naar 2:** analyse toeten en observatie

2. Ondersteuningsniveau 2 – Hulpgroep/ verrijkgroep

- Extra instructie, pre-teaching, compacten
- Hulpgroep: verlengde instructie + structureel extra aanbod passend bij de leerbehoefte
- Verrijkgroep: compacten, schaduwtoets, verdieping, ontwikkeling executieve functies
- **Verantwoordelijk:** leerkracht
- **Overgang naar 3:** Extra ondersteuning onvoldoende effectief
- **Terug naar niveau 1:** wanneer extra ondersteuning niet langer nodig is en de basisdoelen zelfstandig worden beheerst.

3. Ondersteuningsniveau 3 – Handelingsplan

- Tijdelijk (8-10 weken) handelingsplan
- 1F-doelen, cognitief en sociaal-emotioneel
- Externe expertise mogelijk (OT, orthopedagoog)
- Plusklas voor meer- of hoogbegaafde leerlingen indien nodig
- **Verantwoordelijk:** leerkracht, HB-specialist, KC
- **Overgang naar niveau 4:** effect van ondersteuning onvoldoende
- **Terug naar niveau 2:** wanneer leerling na handelingsplan weer profiteert van hulpgroep.

4. Ondersteuningsniveau 4 – Aangepaste leerlijn/ OPP

- Structurele aanpassing van het onderwijsaanbod
- OPP met perspectiefdeel en handelingsdeel

- Leerlijn: naar boven (versnellen) of naar beneden (vertragen)
- Doubleren of versnellen mogelijk, afhankelijk van cognitief en sociaal-emotionele overwegingen
- **Verantwoordelijk:** leerkracht, KC, directie, OT, HB-specialist, SWV.
- **Overgang naar niveau 5:** handelingsverlegenheid, onvoldoende effect
- **Terug naar niveau 3:** wanneer structurele aanpassing niet langer nodig is en leerling kan functioneren binnen een handelingsplan.

5. Ondersteuningsniveau 5

- Ondersteuningsmogelijkheden binnen school onvoldoende
- Mogelijke plaatsing bij WijsZo, SBO/SO of andere passende school
- Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) via Grippa in afstemming met SWV.
- **Verantwoordelijk:** leerkracht, KC, directie, externen, SWV, ouders
- **Terug naar niveau 4:** indien externe ondersteuning tijdelijk was en leerling weer kan functioneren binnen aangepaste leerlijn/ OPP.

Ondersteuningsniveau 1

Ondersteuningsniveau 1 vormt het fundament van ons onderwijs. In alle groepen creëren we een veilig pedagogisch klimaat, werken we met goed klassenmanagement en zetten we leertijd doelgericht in. Het onderwijs is gebaseerd op het EDI-model, waarbij instructie wordt afgestemd op verschillen tussen leerlingen. Verschillen tussen leerlingen worden daarbij gezien als een normaal onderdeel van het leren en vormen het uitgangspunt voor het didactisch handelen in de groep.

Klassenorganisatie

De lessen voor de groepen 3 t/m 8 volgen onderstaand patroon. Groep 1/2 hanteert dezelfde opbouw, met flexibiliteit: instructie van de hulpgroep en verrijkgroep kan op een ander moment plaatsvinden.

- **Instructie aan alle kinderen**
Controleer bij de start welke kinderen het lesdoel al beheersen (bijvoorbeeld via start- of exit sommen)
- **Instructie basis- en hulpgroep**
Verrijksleerlingen stromen eerder uit. Leerkracht gaat verder met de basis- en hulpgroep
- **Instructie hulpgroep**
Basisgroep werkt zelfstandig aan verwerking. Leerkracht biedt verlengde of aangepaste instructie aan de hulpgroep.
- **Serviceronde**
- **Instructie verrijkgroep**
De verrijkgroep krijgt wekelijks gerichte instructie op lesdoelen. Deze instructie wordt planmatig ingepland in de weekplanning en vindt niet dagelijks plaats.

Lesstofaanbod basisgroep

- Leerlingen ontvangen de reguliere uitleg en maken de reguliere opdrachten.
- Leerlingen behalen de basisdoelen van de les.
- Gefaseerde uitstroom maakt onderdeel uit van de basisaanpak; waar nodig kunnen kinderen aansluiten bij de hulpgroep voor specifieke onderdelen.

Communicatie

Ouders worden tijdens alle voortgangsgesprekken geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind bij de basisvakken.

Wie is verantwoordelijk: Leerkracht

Overgang naar ondersteuningsniveau 2

De leerkracht analyseert systematisch observaties en toetsen om vast te stellen of een leerling een specifieke onderwijsbehoefte heeft op een deelgebied.

Indien nodig wordt, naast het basisaanbod, een extra interventie structureel ingezet om de ontwikkeling van de leerling te ondersteunen.

Ondersteuningsniveau 2

Ondersteuningsniveau 2 is bedoeld voor leerlingen in de hulp of verrijkingsgroep, die extra ondersteuning nodig hebben binnen een vakgebied. Extra instructietijd, verdiepende of ondersteunende materialen en gerichte begeleiding worden **structureel** ingezet.

Bij het inzetten van extra ondersteuning wordt altijd eerst gekeken welke aanpassingen binnen de groep mogelijk zijn. Pas wanneer blijkt dat deze aanpassingen onvoldoende effect hebben, wordt gekozen voor intensievere of meer individuele ondersteuning.

Klassenorganisatie

De opbouw van de les volgt het patroon van ondersteuningsniveau 1, met extra aandacht voor:

- Instructie aan hulpgroep en verrijkingsgroep
- Verlengde en praktische uitleg voor de hulpgroep
- Compacten en verrijken voor de verrijkingsgroep

Lesstofaanbod hulpgroep

- Leerlingen volgen het reguleren leerjaarprogramma, met verlengde (aangepaste) instructie na de reguliere instructie.
- Extra instructie kan door de week worden herhaald of als pre-teaching worden aangeboden.
- Tijd voor de opdrachten wordt afgestemd op het lesdoel; alleen relevante oefeningen worden gemaakt.
- Leerlingen behalen de basisdoelen of, in overleg met KC, minimumdoelen (1F).
- Interventies per vakgebied zijn opgenomen in het onderwijsplan.

Lesstofaanbod verrijkingsgroep

- Leerlingen volgen het reguliere leerjaarprogramma, met compacten.
- Verrijkingsstof wordt ingezet om leervaardigheden/ executieve functies te ontwikkelen en om onderpresteren te voorkomen. De kinderen werken aan de verrijkingsstof in de tijd die vrijkomt door het compacten van de basisstof.
- Interventies per vakgebied zijn opgenomen in het onderwijsplan.
- SIDIPO wordt gebruikt om cognitief talentvolle en hoogbegaafde leerlingen vroegtijdig te signaleren en passende begeleiding te bieden. In de groepen 1, 3 en 5 wordt jaarlijks de 'Snelle screening' afgenomen. *Zie: Visie Promes meer- en hoogbegaafdheid.*

Communicatie

Ouders worden tijdens alle voortgangsgesprekken geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind bij de basisvakken. Ook wordt gesproken over eventuele thuisondersteuning om samen zo goed mogelijk de leerling te kunnen voorzien van zijn ondersteuningsbehoeften.

Wie is verantwoordelijk: Leerkracht

Overgang naar ondersteuningsniveau 3

Plaatsing naar ondersteuningsniveau 3 vindt plaats wanneer extra instructie, pre-teaching, compacten of verrijking niet het gewenste effect hebben na een periode van 2x 8-10 weken. De leerling vertoont onvoldoende groei ten opzichte van zichzelf of juist een opvallende ontwikkeling in toets- of observatieresultaten. De overstap wordt altijd besproken met KC en, indien nodig, ondersteund met extra expertise (bijv. OT)

Wanneer gedrag voorliggend is gelden vanaf dit moment de overgangscriteria van niveau 3 naar 4.

Terug naar ondersteuningsniveau 1

Een leerling kan terug naar ondersteuningsniveau 1 wanneer de extra ondersteuning niet langer nodig is, de leerling de basisdoelen zelfstandig beheerst en er voldoende vooruitgang zichtbaar is. De beslissing wordt gemaakt op basis van toetsgegevens en observaties van de leerkracht. Door deze werkwijze wordt voorkomen dat leerlingen onnodig doorstromen naar zwaardere vormen van ondersteuning.

Ondersteuningsniveau 3

Bij ondersteuningsniveau 3 profiteert de leerling structureel onvoldoende van het reguliere onderwijsaanbod. De leerling werkt aan de 1F-doelen en krijgt tijdelijk extra begeleiding via een handelingsplan (8-10 weken), gebaseerd op het principe van handelingsgericht werken. Het doel is dat de leerling na deze periode weer aansluit bij de hulpgroep. Bij het opstellen en uitvoeren van het handelingsplan wordt naast de cognitieve ontwikkeling ook het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerling expliciet meegenomen in de doelen en evaluaties.

Wanneer gedrag het leren belemmert, worden passende gedragsdoelen geformuleerd en een plan van aanpak opgesteld. Externe expertise kan worden ingeschakeld (bijv. OT, orthopedagoog, gedragsdeskundige). Gedurende evaluatiemomenten wordt gekeken of de doelen zijn behaald.

Plusklas

Meer- of hoogbegaafde leerlingen die onvoldoende uitdaging ervaren binnen de verrijkingsgroep kunnen, indien nodig, deelnemen aan de plusklas op een andere school binnen Stichting Promes. Deelname gebeurt altijd in overleg met het kind, ouders, leerkracht en KC.

Organisatie van het handelingsplan

- De leerkracht stelt het handelingsplan op en voert deze uit, eventueel ondersteund door een onderwijsassistent, stagiaire of collega-leerkracht.
- Het handelingsplan volgt de structuur **doel-aanpak-resultaat**:
 1. **Doel**: Wat wil ik bereiken?
 2. **Aanpak**: Welke methodiek en materialen gebruik ik?
 3. **Resultaat**: Hoe meet ik of het doel is behaald?
- Na 8-10 weken evalueert de groepsleerkracht het plan. Eventuele vervolgenterventies worden besproken tijdens de groepsbespreking met de KC.

Communicatie

Ouders worden geïnformeerd bij de opstart van een handelingsplan, tijdens reguliere voortgangsgesprekken of in een extra overleg. Bij afronding van het handelingsplan krijgen ouders een terugkoppeling en worden eventuele vervolgstappen besproken.

Wie is verantwoordelijk: Leerkracht, HB-specialist binnen Stichting Promes en KC

Overgang naar ondersteuningsniveau 4

Plaatsing naar niveau 4 vindt plaats wanneer:

- Resultaten uit methodetoetsen, observaties of Cito-toetsen structureel achterblijven, en
- De inzet van extra instructie, pre-teaching, compacten, verrijking of handelingsplan niet het gewenste effect heeft gehad.

Er is meer inzicht nodig in stimulerende/belemmerende factoren en ondersteuningsbehoeften van de leerling. Het OT, SWV of andere externe organisaties kunnen worden betrokken. De overstap wordt altijd besproken met de KC, die direct betrokken blijft bij het proces.

Terug naar ondersteuningsniveau 2

Een leerling kan terug naar ondersteuningsniveau 2 wanneer de intensieve begeleiding via het handelingsplan voldoende effect heeft gehad en de leerling de 1F-doelen zelfstandig beheerst of weer aansluiting kan vinden bij de hulpgroep. Beslissing tot terugplaatsing wordt genomen door de leerkracht in overleg met de KC, op basis van toetsgegevens, observaties en evaluatie van het handelingsplan.

Ondersteuningsniveau 4

Ondersteuningsniveau 4 is bedoeld voor leerlingen bij wie de ondersteuning van niveau 1, 2 en 3 onvoldoende effect heeft gehad. Het gaat om leerlingen met hardnekkige leer- en/of gedragsproblemen of leerlingen die versnellen of vertragen en (deels) afwijken van de reguliere leerlijn. Het onderwijsaanbod wordt structureel aangepast.

Ontwikkelingsperspectief

Voor leerlingen die ondersteuning ontvangen die de basisondersteuning overstijgt, stellen we als school een ontwikkelingsperspectief (OPP) op.

Een OPP wordt opgesteld bij:

- Aanvraag arrangement
- Aanvraag TLV SBO/SO
- Verwachte uitstroomprofiel PRO; ook wordt de OPP-trap ingevuld wanneer de verwachting bestaat dat een leerling de 1F-doelen mogelijk niet behaalt.

Het OPP bestaat uit twee delen:

1. Perspectiefdeel: lange termijn ontwikkeling en uitstroomprofiel.
Deze wordt opgesteld door de leerkracht/KC'er en besproken met ouders in een overleg gericht op gezamenlijke afstemming.
2. Handelingsdeel: concrete ondersteuning en begeleiding, duidelijk opgestelde doelen.
Het handelingsdeel wordt vastgelegd in Parnassys, elke 10 weken geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel.

De leerling wordt, passend bij leeftijd en ontwikkeling, betrokken bij het opstellen, bijstellen en evalueren van het OPP (hoorrecht). De inbreng van de leerling is zichtbaar verwerkt in het OPP middels 'Mijn OPP-blad'.

Het OPP wordt minimaal twee keer per schooljaar geëvalueerd en jaarlijks geactualiseerd en vastgelegd in Parnassys. De KC'er bewaakt de voortgang en kwaliteit van de OPP's.

Mocht met ouders een geschil over passend onderwijs ontstaan dan kan er een onderwijsconsulent worden ingezet. Onderwijsconsulenten bemiddelen, en kijken naar het belang van het kind om tot een goede oplossing te komen.

Organisatie van aangepaste leerlijnen

Een aangepaste leerlijn wordt ingezet om de leerling zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen en participeren binnen het onderwijs. Deze aanpassing wordt gezien als een passend onderwijsaanbod en niet als een beperking van onderwijsmogelijkheden.

Afwijking van de reguliere leerlijn gebeurt altijd in overleg met KC en ouders. Volgt de leerling instructie in een andere groep dan wordt het meegenomen in het werkplan van de instructie gevende leerkracht.

Leerlijn naar onderen (vertragen)

Voor leerlingen met een achterstand van meer dan 1,5 jaar op een vakgebied.

- Leerling volgt lessen in een max. 1 leerjaar lager of een aangepaste leerlijn binnen de eigen groep.
- Sociaal en emotionele ontwikkeling wordt expliciet meegewogen.
- Ouders worden geïnformeerd en geven toestemming (notitie Parnassys).

Leerlijn naar boven (versnellen)

Voor leerlingen met een voorsprong van meer dan 1,5 jaar.

- Leerling volgt lessen in een hoger leerjaar of volgt een eigen leerlijn.
- Aandacht voor sociaal-emotionele aansluiting.
- Ouders geven toestemming (notitie Parnassys).
- In de startfase sluit de leerling aan bij de hulpgroep van het hogere leerjaar (met name bij rekenen) om hiaten te voorkomen.

Doubleren/ versnellen

In ondersteuningsniveau 4 kan, in uitzonderlijke gevallen, worden gekozen voor doubleren of versnellen. Deze beslissing wordt altijd meegenomen op basis van zowel cognitieve als sociaal-emotionele overwegingen en in nauwe samenwerking met ouders.

Bij doubleren is het doel om een leerling extra tijd te geven om zich didactisch en sociaal-emotioneel verder te ontwikkelen, zodat een stevigere basis ontstaat voor de verdere schoolloopbaan en de overgang naar het voortgezet onderwijs. Ondanks de bekende kanttekening bij doubleren kan dit, wanneer zorgvuldig afgewogen, bijdragen aan een doorgaande ontwikkeling.

Bij versnellen is het doel dat een leerling met een duidelijke didactische voorsprong en hoge leerpotentie op een passend niveau wordt aangesproken en, waar mogelijk, ook sociaal-emotionele aansluiting vindt bij oudere leerlingen. Wanneer volledige versnelling niet passend blijkt, kan een eigen leerlijn naar boven een alternatief zijn.

Besluiten rondom doubleren of versnellen worden altijd geëvalueerd op effect en bijgesteld indien nodig.

Communicatie

Elke 10 weken evaluatie met ouders, leerkracht, KC en eventuele externe betrokkenen.

Afspraken en evaluaties worden vastgelegd in Parnassys.

Wie is verantwoordelijk: Leerkracht, KC, directie (mededelend), OT, HB-specialist en/of SWV indien betrokken.

Overgang naar ondersteuningsniveau 5

Wanneer alle interventies binnen niveau 4 onvoldoende effect hebben en er sprake is van handelingsverlegenheid binnen de school, wordt in overleg met alle betrokkenen besloten tot plaatsing in ondersteuningsniveau 5.

Terug naar ondersteuningsniveau 3

Een leerling kan terug naar ondersteuningsniveau 3 wanneer de ingezette ondersteuning aantoonbaar effect heeft gehad. De leerling weer kan profiteren van intensieve, maar minder structurele begeleiding en er zicht is op haalbare doelen binnen een handelingsplan. De beslissing wordt genomen door de leerkracht en KC, op basis van evaluaties, observaties en toets gegevens, en besproken met ouders.

Ondersteuningsniveau 5

Wanneer de ondersteuningsmogelijkheden binnen onze school, ondanks intensieve inzet op ondersteuningsniveaus 1 t/m 4, niet langer toereikend zijn om passend onderwijs te bieden, wordt samen met alle betrokkenen gekeken naar een andere onderwijsplek. Dit kan tijdelijk of structureel zijn en gebeurt altijd vanuit het belang en het ontwikkelingsperspectief van het kind.

Hierbij kan het gaan om plaatsing bij WijsZo, verwijzing naar een andere basisschool of verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs.

Organisatie:

Verwijzing en aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) verlopen via Grippa, in afstemming met het samenwerkingsverband.

Communicatie en verantwoordelijk:

De besluitvorming vindt plaats in nauwe samenwerking tussen leerkracht, KC, directie, extern betrokkenen, het samenwerkingsverband en ouders.

Terug naar niveau 4

Een leerling kan terugkeren naar niveau 4 wanneer externe ondersteuning tijdelijk was of de leerling voldoende vooruitgang heeft geboekt om weer succesvol deel te nemen aan een aangepaste leerlijn. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders, leerkracht, KC en eventuele externe deskundigen, waarna het handelingsdeel van het OPP wordt geactualiseerd.